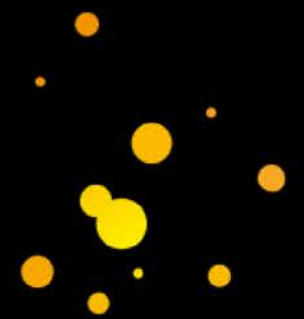

Jyväskylän Kauppakadun uudistus

Lähtötietoja ja taustaa valaistuksen yleissuunnittelun tueksi

Elisa Hillgen

Valaistuskoordinaattori, marraskuu 2023

Valon kaupunki • Jyväskylä

“Peruskorjattu Kauppakatu on laadukas mutta luonteva **Valon kaupungin** pääkatu: tapahtumat, oleskelun ja ostokset yhdistävä kokonaisuus.”

Mikä on Valon kaupunki -hanke?

Valon kaupunki on Jyväskylän kaupunkivalaistuksen kehittämishanke. Hankkeen tarkoituksena on hyödyntää uusinta valaistustekniikkaa kaupungin infrastruktuurissa ja luoda turvallinen, viihtyisä ja energiaystävällinen ympäristö Jyväskylän asukkaille, yrityksille ja vierailijoille.

Arkkitehtuuristaan tunnetussa Jyväskylässä on noin sata pysyvää valaistuskohdetta, jotka ovat tärkeä osa kaupungin brändiä.

Vuodesta 2003 lähtien järjestetty Valon kaupunki -tapahtuma tuo vuosittain iloa ja elämyksiä valosta kaupunkilaisille, esitellen sekä väliaikaisia valoteoksia että pysyviä kohteita ja valotaiteen merkitystä kaupunkiympäristössä.

Kauppakadun valaistus on monikerroksinen yhdistelmä

- Laadukkaita perusratkaisuja
- Valotaidetta
- Julkisivuvalaistuksia
- Mainosvaloja ja -pintoja
- Kohtaamispaikkoja ja oleskelua
- Tapahtumia
- Kausivalaistusta

Kuvia vuosien varrelta

Julkisivuvalaistuksia kiinteistöjen toimesta, osin huonosti huollettuja

Erikoispylväs vuodelta 1997
Design Sirpa Laitinen
Nämä säilytetään ja kunnostetaan. Sijoittelu muuttuu

Jyväskylän kaupunkivalaistuksen kehittämissuunnitelma Kipinä:

**“KAUNIISTI VALAISTU KAUPUNKIKUVA ON MUUTAKIN
KUIN PELKKÄ KATUVALAISTUS.”**

Erityisesti Kauppakadun kohdalla on tärkeä pohtia, mistä kaikesta kaupunkitila koostuu ja kuinka tilaa havainnoidaan. Mitä kaikkea halutaan valaista ja kuinka vältetään päällekkäisyys esimerkiksi kiinteistöjen valaistuksen kanssa?

- Neuvottelut kiinteistöjen kanssa kokonaisuudesta
- Julkisivuvalaistusten huomioiminen valaistuslaskennassa
- Valosaasteen ja häiriövalon tiukka tarkastelu
- Kausivalaistuksen paikat ja kokonaiskonseptin suunnittelu osana projektia
- Merkittävät kaupunkikuvalliset näkymät ja yksityiskohdat analysoitava
 - Päätenäkymät
 - Tärkeät julkisivut
 - Taide (+ valotaide)

NYKYTILA – Kaupunkivalaistuksen monikulttuurisuus

Päällekkäisyyden hallinta

TOIVOTTU TILA – Kommunikoitava siitä, minkälaista kaupunkikuvaa halutaan luoda

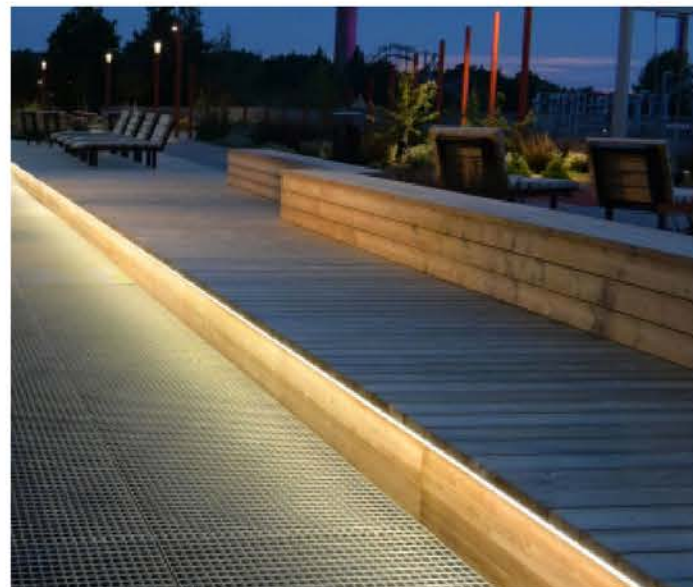
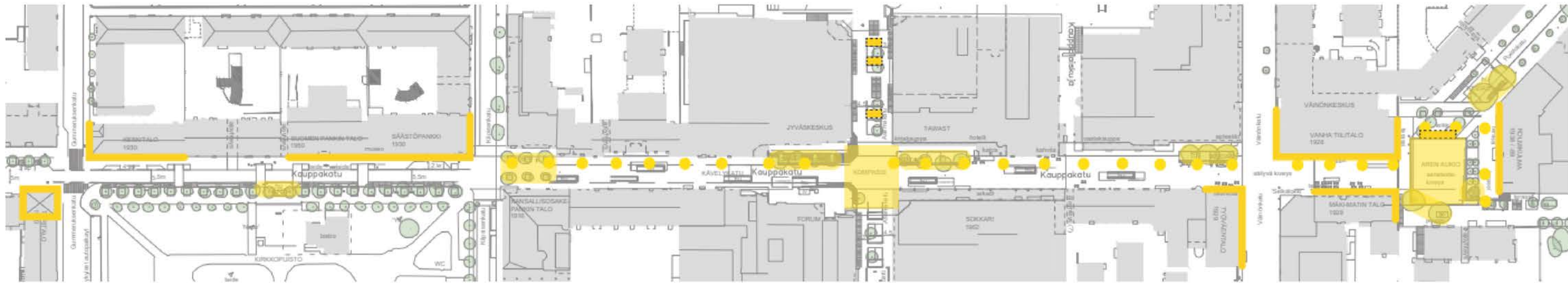

TOIVOTTU TILA – Ei enemmän valoa, vaan tarkemmin suunniteltua valoa

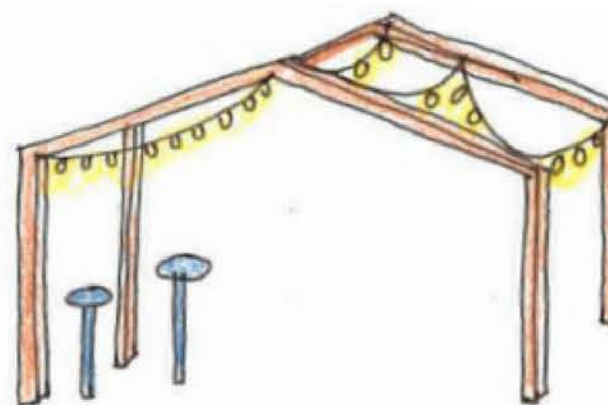
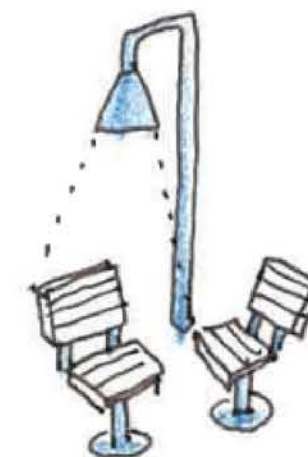
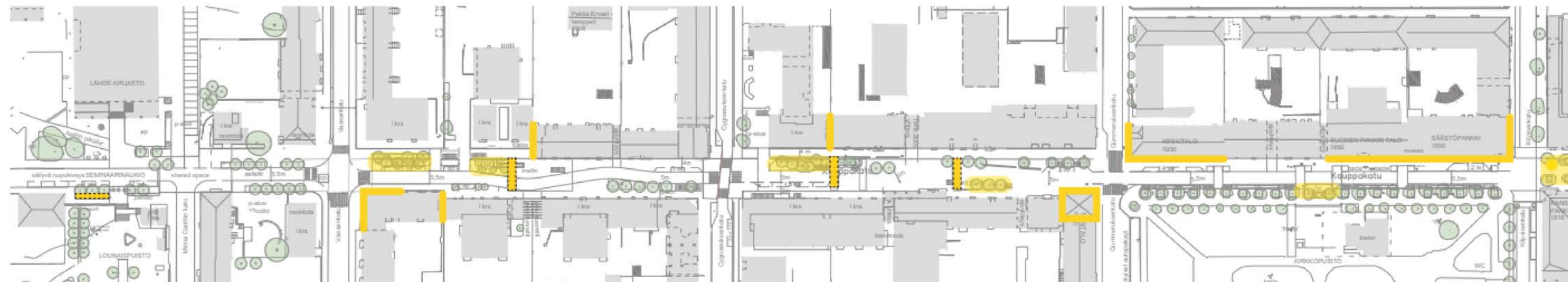
Katuvalaistus / kaupunki

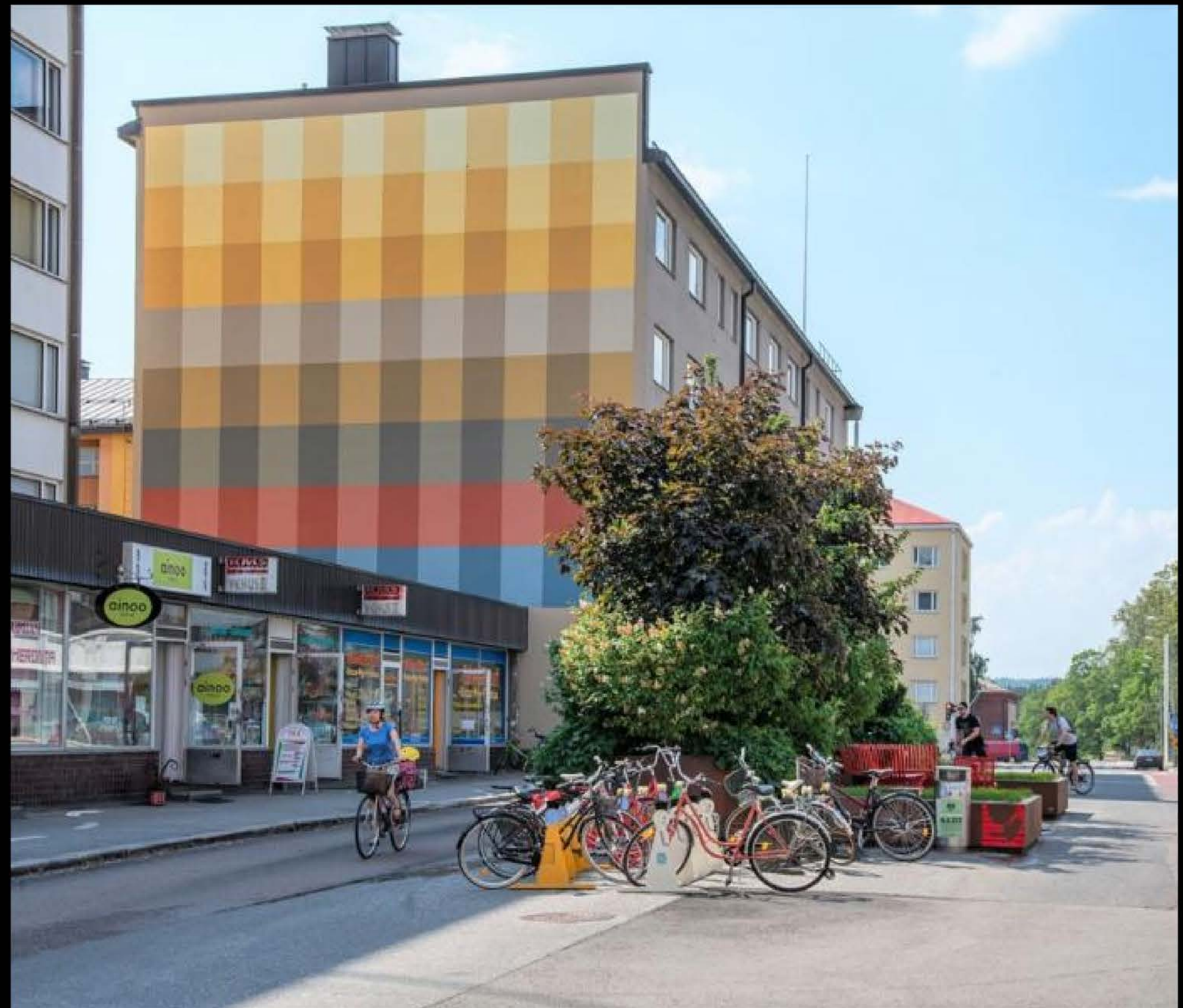

VALAISTUS

VALAISTUS

Erilaiset julkisivut ja päätenäkymät rytmittävät optisesti pitkää katua. Valaistuksen osalta tulisi huomioida merkittävimmät näkymät ja liittää osaksi kiinteää valaistusta (mutta muunneltavasti)

Kiinteistöjen julkisivuvalaistuksilla ja yritysten sisäänkäynneillä on merkittävä rooli osana kokonaisuutta. Suunnittelun synkronointi yritysten ja kiinteistöjen kanssa tärkeää. Muunneltavuus palvelee sekä yrityksiä että kaupungin tapahtumia.

Valaistuksesta muistiinpanoja työpajoista ja prosessin varrelta

- Valon kaupungin pysyvä “näyteikkuna”: Paikkoja valotaiteelle, projisoinneille ja muunneltavuudelle.
- Kauppakadun eri osiot huomioitava valaistuksen luonteessa, valaistus tukee imagoa.
- Lapsiperheiden toiveissa noussut esim. interaktiiviset pelit/leikit/näyttelyt
- Pergolat ja kadun yli menevät elementit toimivat valaistuksen, mutta myös päivävalotaiteen paikkoina.
- Kausivalaistus tärkeä osa suunnittelua

Tiivistetysti valaistuksen tavoitteet ja lähtökohdat:

- Valaistusratkaisut oltava pitkäikäisiä ja energiatehokkaita
- Valaistuksen ylläpito huomioitava tarkkaan, Kauppakadulla paljon törmäysvaaroja ja ilkeivallan mahdollisuuksia (valaisimet IK10)
- Tiivis yhteistyö kiinteistöjen ja yritysten kanssa prosessin aikana tärkeää.
- Valosaaste- ja häiriövaloanalyysi tarvitaan, erityisesti huomioitava mainospintojen kirkkaus ja vaikutukset ympäristöön
- Valaistuksen värilämpötila max 3000K, oleskelu- ja tunnelma-alueilla voi olla vielä vähemmän.
- Kausivalaistuskonsepti osa suunnitteluprosessia, sis. kiinnityspaikat ja ohjaus
- Taiteen ja valotaiteen paikat huomioitava
- Tapahtumien tarpeet: tapahtumasähköt, äänentoisto?
- Pitkät näkymät, korkeat julkisivut, optinen kokonaisuus myös pimeällä analysoitava ja huomioitava
- Valaistuksen muunneltavuus eri sesonkeihin ja tapahtumiin huomioitavaa

Valaistuksen yleissuunnittelussa huomioitavat aineistot:

- Valaistuksen yleissuunnitelma 2000 (paperiversio, Valon kaupungin historiaan tutustumisen tueksi)
- Valon kaupungin historiaan ja toimintatapoihin tutustuminen
- ValoVisio 2030 (2019)
- Kaupunkivalaistuksen kehittämissuunnitelma Kipinä (2021)
- Kaupungin ulkovalaistuksen suunnitteluohje (2022)
- Kauppakadun ideasuunnitelma ja liikennesuunnitelma ym. (2023)
- Työpajojen ja asukastilaisuuksien yhteenvedot ja muistiot (2023)

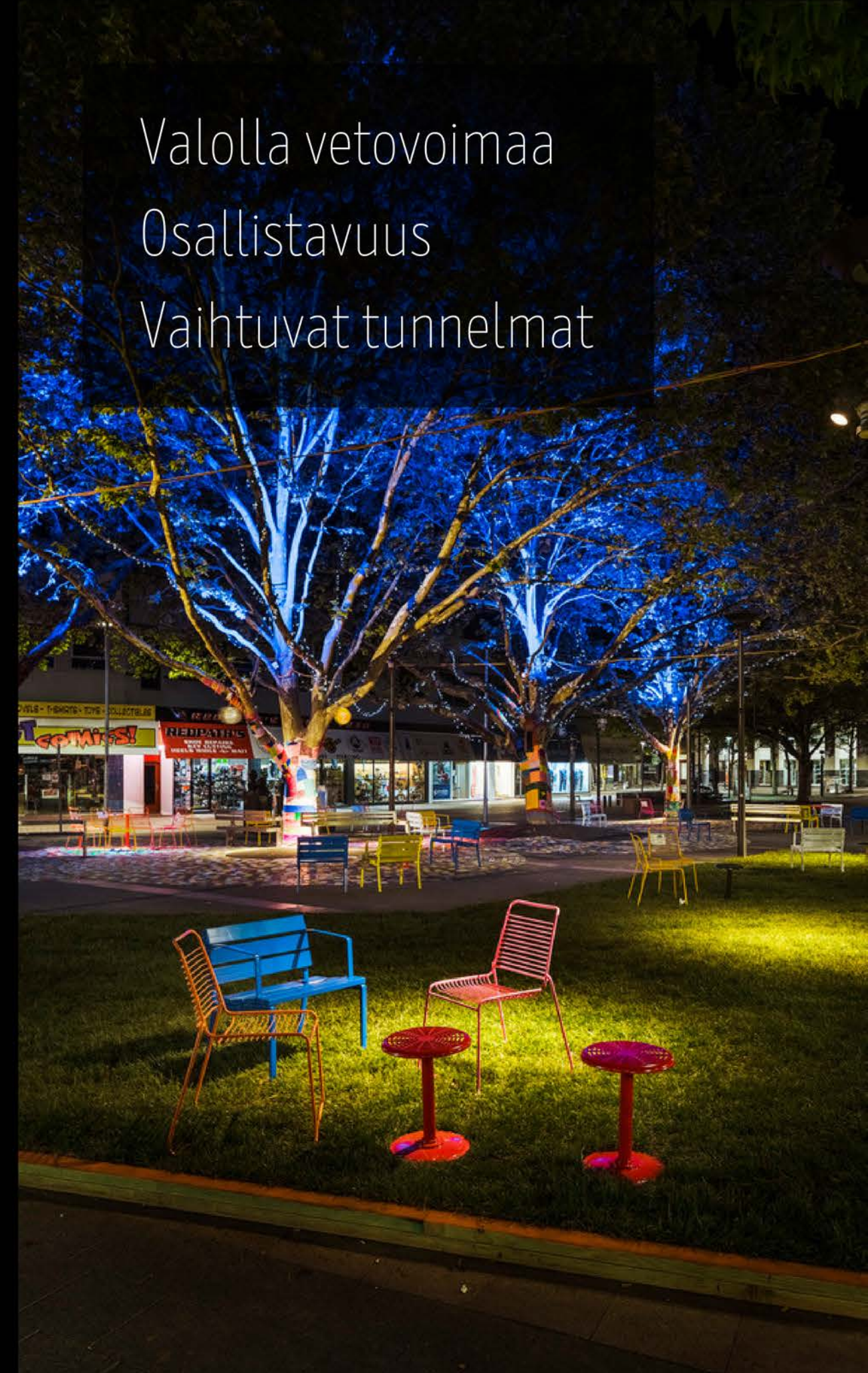

**Seuraavilla sivuilla ideakuvia ja inspiraatiota
pohdittavaksi**

Mediapinnat ja led-näytöt osittain myös taiteen alustana?

Ideakuvia

Valolla vetovoimaa
Osallistavuus
Vaihtuvat tunnelmat

Inspiraatiokuvia

Kuvioilla elävyyttä katutilaan
Illuusio vehreydestä
Paikkojen identiteetti
Opastaja, kohtaamispaikka

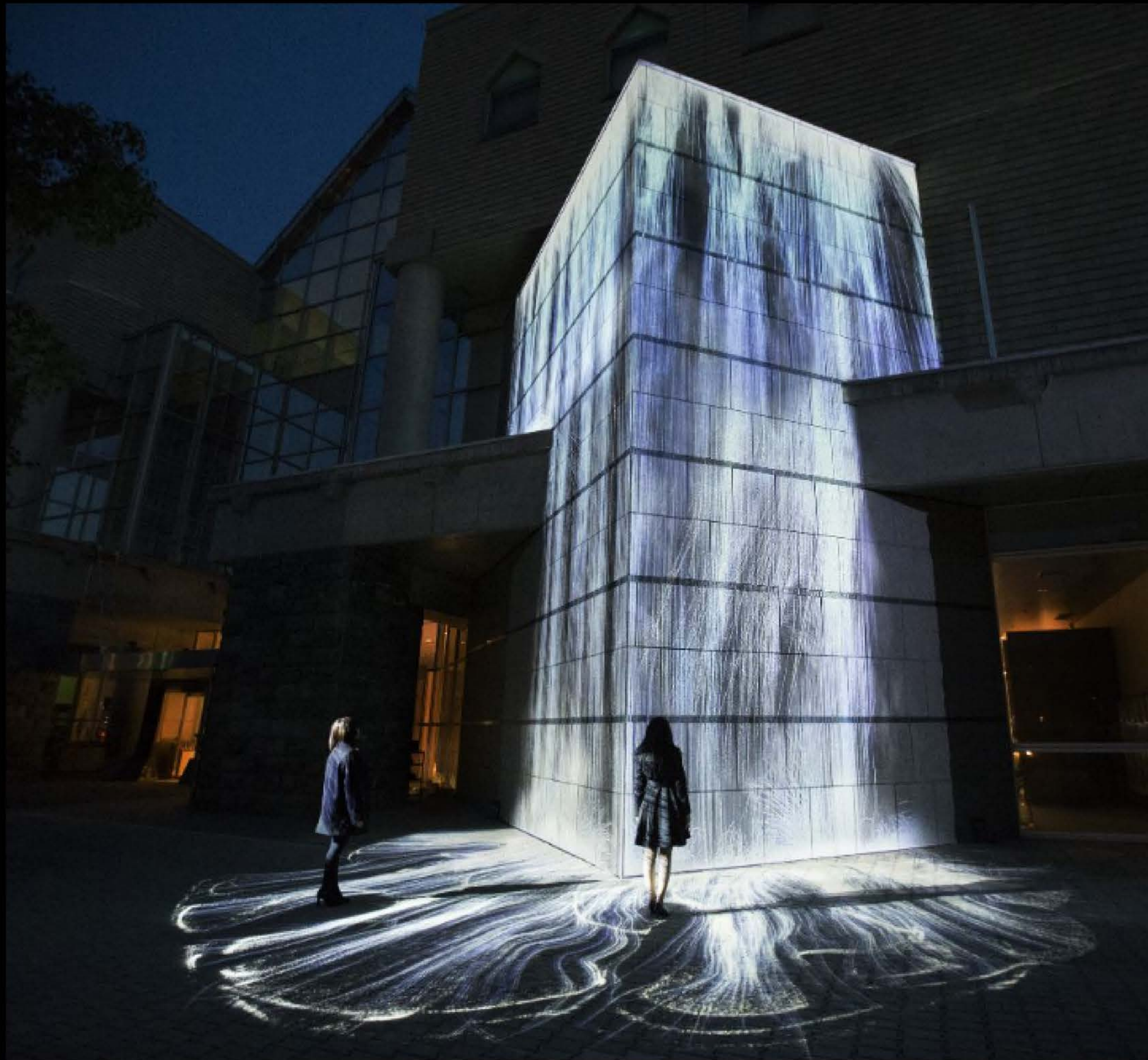

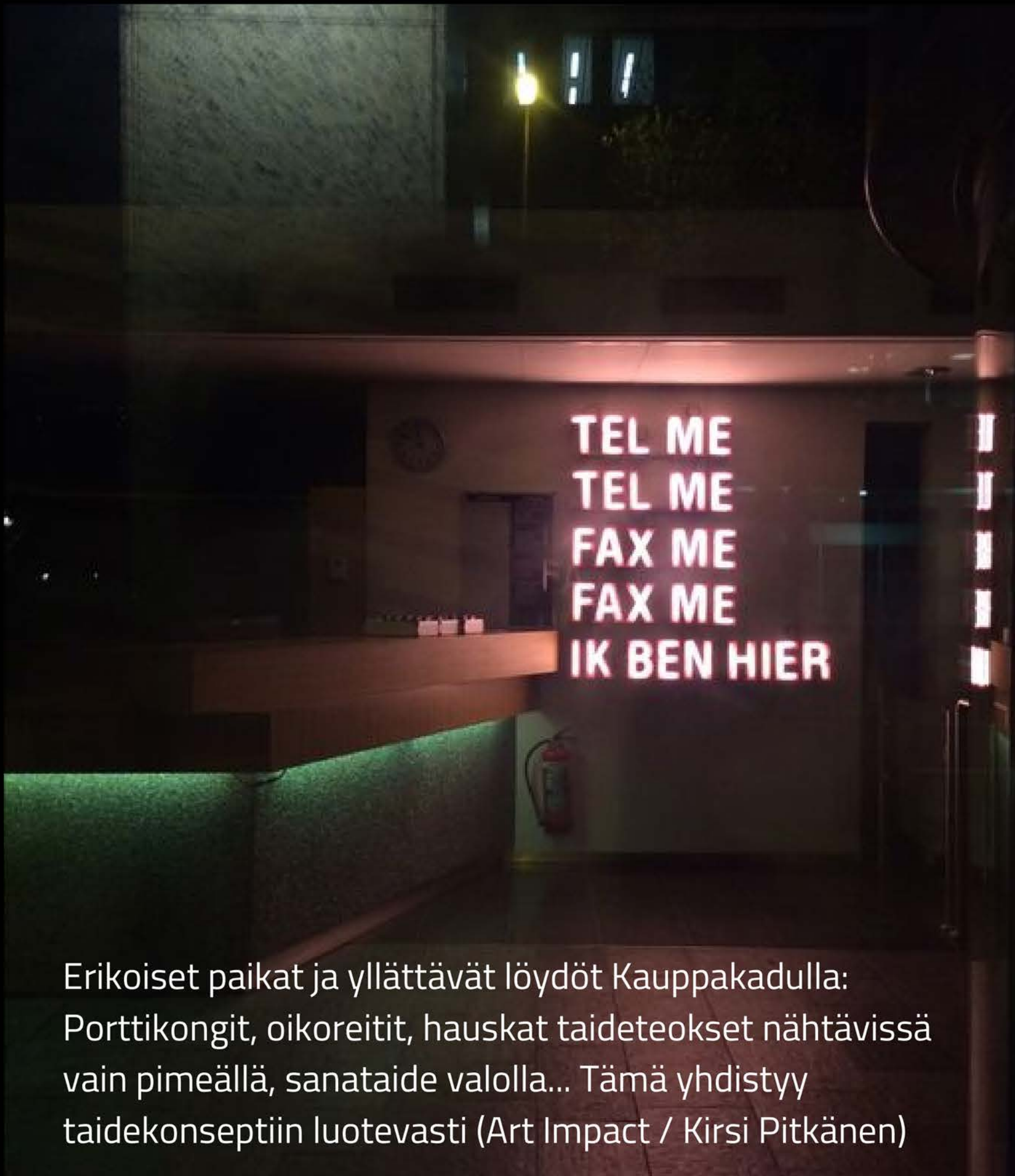
Mahdolliset lasitetut talviterassit tulevaisuudessa tunnelmallisen valaistuksen paikkoja.

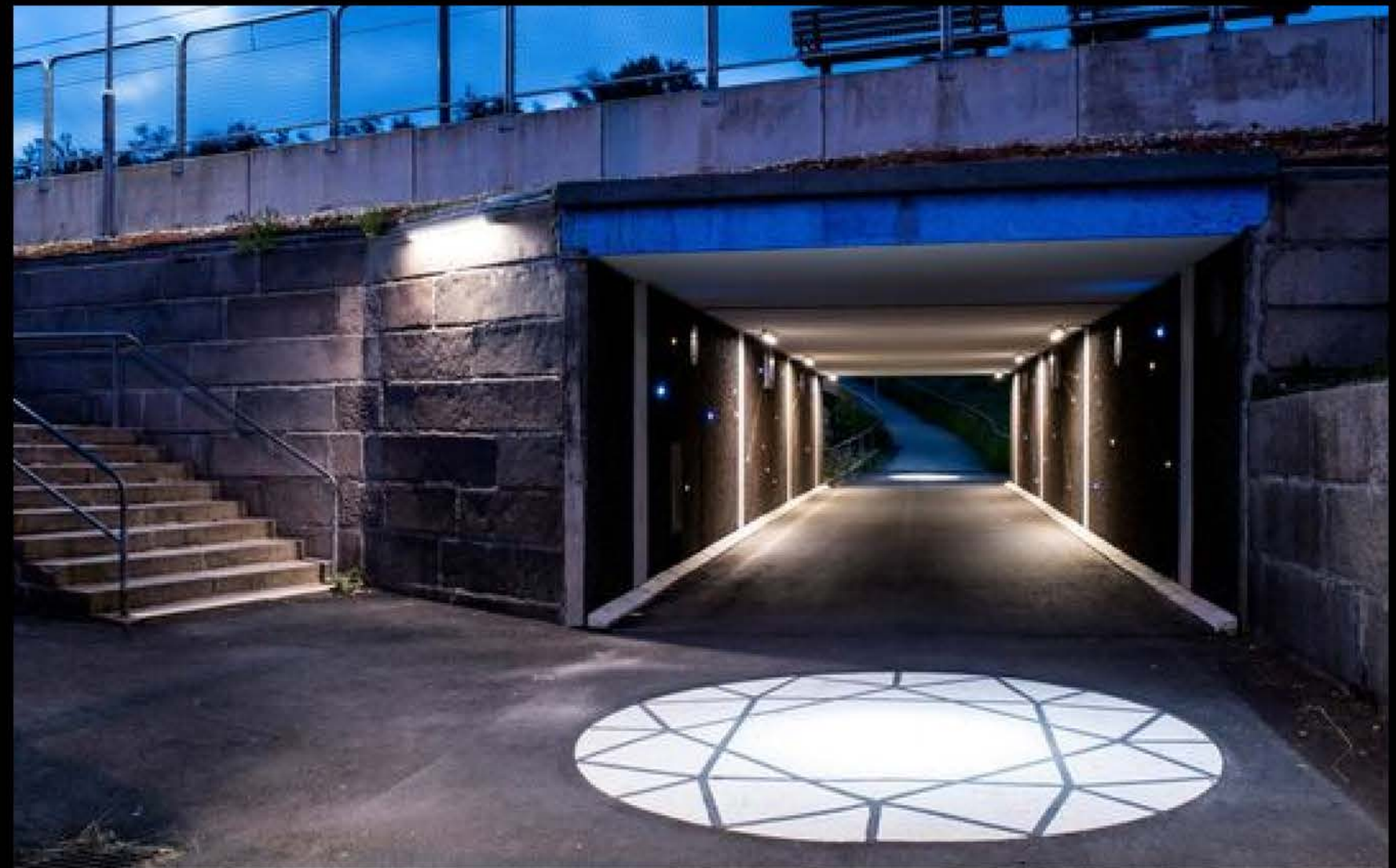

Ideakuvia

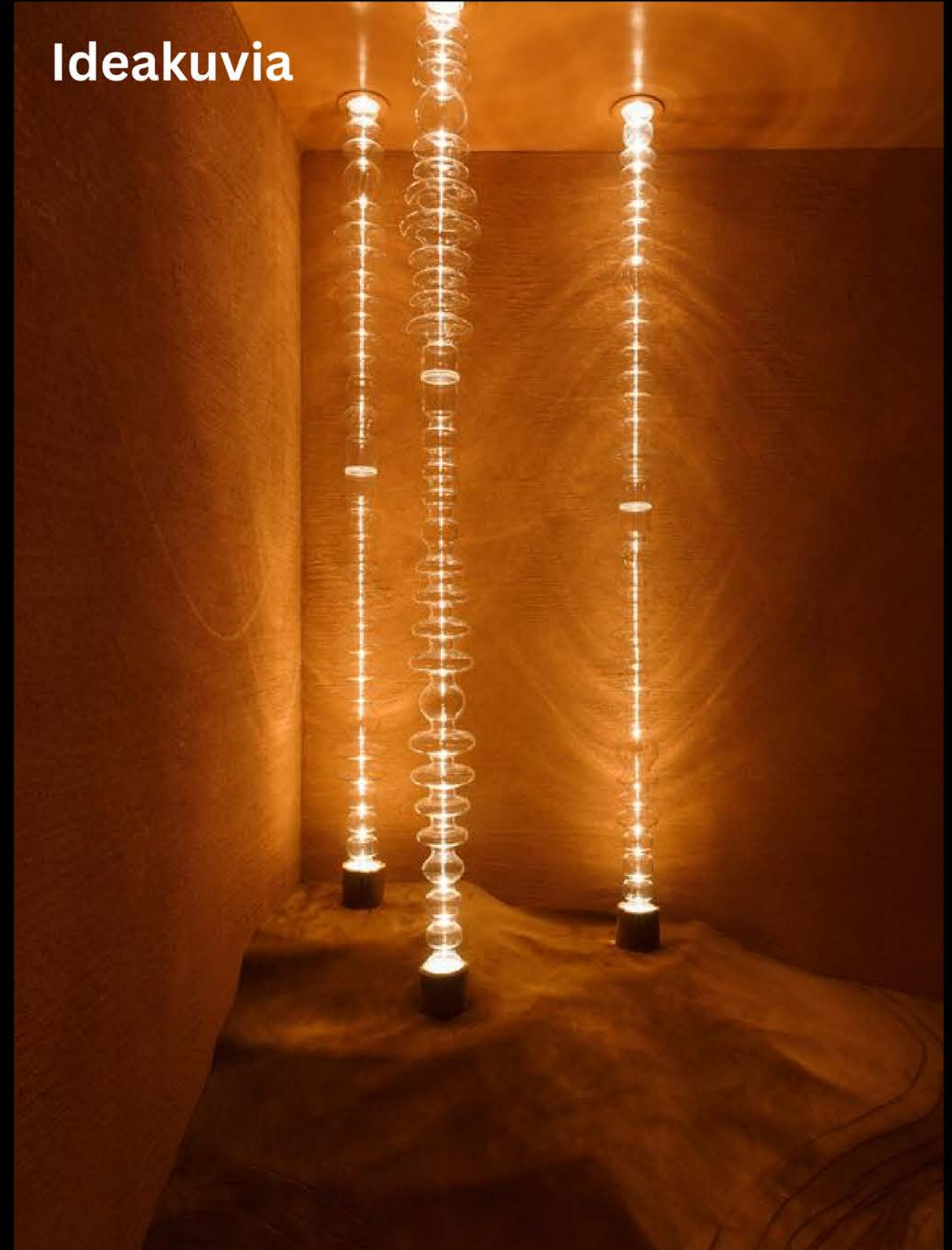
Erikoiset paikat ja yllättävät löydöt Kauppakadulla:
Porttikongit, oikoreitit, hauskat taideteokset nähtävissä
vain pimeällä, sanataide valolla... Tämä yhdistyy
taidekonseptiin luotevasti (Art Impact / Kirsi Pitkänen)

Tyhjiin liiketiloihin valotaiteen "ikkunagalleria". Toimisi vetovoimatekijänä jo alkuvuosina ja prosessin aikana. Pilotti suunnitteilla alkuvuodelle 2024.

Ideakuvia

Valon kaupunki • Jyväskylä

Elisa Hillgen
elisa.hillgen@jyvaskyla.fi